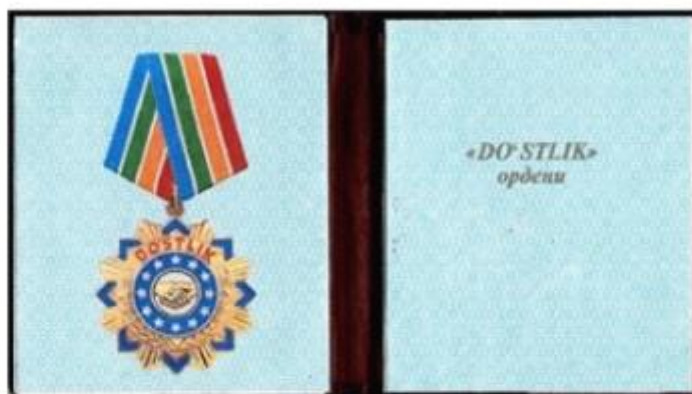

اكادميسين شرعى جوزجاني

و نشان «دوستلیک»

به قلم استاد عبدالله تاشقین

از دوستی من با اکادمیسین جوزجانی روزگار زیادی می گذرد. در طول این مدت طولانی من گواه تمام نشیب و فرازهای زندگی این انسان بردبار و متواضع بوده ام، از مراحل کار در روزنامه ها و رادیوی افغانستان و فعالیتهای سیاسی حزبی گرفته تا تصدی وزارت عدلیه و لوی سارنوالی و بعدا هجوم قوای شوروی و سرنگونسازی دولت و کشاندن رهبران ارشد آن به محبس پلچرخ، صدور حکم اعدام در مورد 13 نفر آنها به شمول استاد و عدم امکان برای تطبیق این حکم ظالمانه در نتیجه مرگ ناگهانی بریژنف حامی رژیم نویناد و سپس تعدیل این حکم ظالمانه به حبس دوام و نیز رهایی این محبوسان بر اساس سیاست مصالحه ملی پس از گذراندن هفت و نیم سال در شرایط دشوار کوتاه قلفی و تقرر استاد جوزجانی به صفت سرپرست ستره محکمه و بعدا به حیث معاون اول قاضی القضاة و رئیس هیئت کامل جزایی این دستگاه عالی قضایی، همه را یکایک به خاطر دارم.

به خاطر دارم استاد اولین کسی بود که اشعار اوزبیک و تورکمنی را در هفته نامه سیاسی «خلق» و مقالات متعدد را پیرامون دفاع از زبان و حقوق فرهنگی اوزبیکان و تورکمنان افغانستان در هفته نامه «پرچم» به نشر رسانید و پس از تحول 7 ثور منظوری فرمان شماره چهارم در موضوع آغاز نشرات به زبانهای اوزبیک، تورکمنی و بلوچی را گرفت و برای نخستین بار دو هفته نامه «یولدوز» و «کورش» را به زبانهای اوزبیک و تورکمنی تاسیس کرد که در طول تاریخ این دو خلق سابقه ندارد و هر دو جریده زمینه آموزش و فراگیری سواد به زبان مادری را به وجود آورد و نیز گروه هنری «ظفر» را اساس گذاشت و زمینه انکشاف آنرا مهیا ساخت.

من گواه آن بودم که استاد جوزجانی با طرح فرمان «عفو و تخفیف مجازات» و تصویب آن از طرف رهبری دولت، بیش از 14 هزار محبوس زن و مرد را از محابس رها کرد و بر مدت حبس هزاران محبوس دیگر تخفیف داده شد و در تمام محابس کشور حتی یک زن محبوس هم باقی نماند.

تاسیس دپارتمنتهای زبانهای اوزبیک و تورکمنی در وزارت معارف و اکادمی علوم افغانستان و آغاز تدریس به زبانهای اوزبیک و تورکمنی از خدمات فراموش ناشدنی این فرزند متعهد وطن است. من دیده ام که استاد جوزجانی چطور نخستین کتاب درسی مصور رنگی اوزبیک را با مرحوم دوکتور عارف عثمانف برای نشر آماده می ساخت.

من در سیمپوزیم علمی بین المللی که به ابتکار استاد جوزجانی به موافقه رئیس جمهور داکتر نجیب الله برای دوروز بعد از ختم دهه نوایی به مناسبت 550 مین سالگرد علیشیر نوایی در سالون هتل آریانا دایر شده بود، اشتراک داشتم. به این مناسبت به تشبث شرعی جوزجانی و همکاری صدر اعظم شاد روان خالقیار «خمسه» نوایی به اهتمام مرحوم عبدالغفار بیانی با تیراژ 2000 نسخه در افغانستان به نشر رسید.

بعد از آن که کابل در سال 1992 توسط «مجاهدین» اشغال شد، استاد بر اساس دعوت اتحادیه نویسندگان اوزبیکستان برای اشتراک در مراسم یاد بود بابا رحیم مشرب شاعر عارف اوزبیک به تاشکینت رفت و تا سال 2008 در آن جا اقامت داشت.

شرعی جوزجانی یک آدم پژوهشگر پرتلاش است و هر جا با کمال صداقت کار میکند. حلقه های علمی و فرهنگی اوزبیکستان با وی از سابق آشنایی داشتند و آمدن او را با کمال صمیمیت استقبال کردند. به خصوص شاعره نام آور اوزبیک زلفیه خانم، نویسنده و منقد برجسته مرحوم آزاد شرف الدینوف، قهرمانان خلق ایرکین واحدوف و عبدالله عارپوف، نویسنده بنام سید احمد، اوتکیر هاشموف، اکادمیسین عزت سلطانوف، شاعر و نویسنده معروف ابراهیم غفوروف، شاعر، نویسنده و مترجم نصرالدین محمدی یف (ناصر محمد) و دیگران مقدم او را گرامی داشتند و برای مساعد سازی زمینه کار و فعالیت فرهنگی او تلاش کردند.

استاد با پروفیسور اکمل سعیدوف در انستیتوت دولتی حقوق به تدریس حقوق اسلام آغاز کرد و به رهبری علمی او تیزس خود را با عنوان «تاثیر شریعت در تکامل نظام حقوقی افغانستان» نوشت و با دفاع از آن دیپلوم نامزد دوکتوری (ph d) را که در افغانستان معادل داکتری حساب می شود بدست آورد.

در سال 2000 بر اساس دستور رئیس جمهور اوزبیکستان اسلام کریموف به وی صلاحیت داده شد تا کافدره (دپارتمنت) حقوق اسلام در دانشگاه نوتاسیس «اونیورستی اسلامی تاشکینت» را اساسگذاری نموده، برنامه درسی آنرا ترتیب، مواد درسی آنرا تهیه نموده به حیث مدیر کفدره کار تدریس را آغاز نماید.

من که در انستیتوت دولتی شرقشناسی تاشکینت سمت استادی زبانهای دری و پشتو را داشتم، میدیدم که داملا جوزجانی برای به پا استاده کردن این دپارتمنت چقدر کار میکند و زحمت میکشد. مشکل عمده در این بود که منابع مورد ضرورت برای تدریس حقوق اسلام بر اساس متود نوین در اوزبیکستان وجود نداشت. این فن در زمان شورویها به نام «مسلمان حقوقی» که حقوق فردی یک شخص مسلمان را افاده میکند یاد میشد و مفهوم یک سیستم حقوقی را بیان نمیکرد. تلاش استاد به همکاری پروفیسور اکمل سعیدوف این بود که اصطلاح علمی «حقوق اسلام» را جاگزین حقوق مسلمان بسازند. درین زمینه با وجود مخالفت شدید برخی طرفداران نظام حقوقی شوروی موفقیت حاصل شد و اصطلاح «حقوق اسلام» رسماً پذیرفته شد. مواد درسی با استفاده از کتابخانه مرکز فرهنگی مصر و کتب نشر شده در تورکیه تا حدود زیادی رفع گردید.

بعدا به استاد شرعی وظیفه داده شد تا یک منبع درسی برای محصلان دانشگاه تهیه نماید که برای سایر فاکولته های حقوق اوزبیکستان نیز قابل استفاده باشد. این کتاب بعد از دوسال کار پیگیر به نام «حقوق اسلام، مذهب حنفی و فقهای آسیای میانه» تهیه و از طرف اونیورستی به تیراژ 2000 نسخه با خط کریل نشر شد و مورد استقبال شدید قرار گرفت و تقریظهای زیادی بر آن در مطبوعات نشر شد.

از کتاب دوبار رونمایی صوت گرفت، یکی در دانشگاه اسلامی و دیگری در انستیتوت دولتی شرقشناسی تاشکینت که در هر دو مراسم معرفی این جانب اشتراک داشتم. دانشمندان و حقوقشناسان بنام، شاعران و ادیبان اشتراک کننده در هر دو جلسه با یک آواز این اثر را به صفت کتابی ارزیابی کردند که مثل آن تا کنون در نظام شوروی سابق و در قلمرو تورکستان در زمینه حقوق اسلام نوشته نشده است و پیشنهاد کردند تا بر اساس این کتاب به مؤلف آن دیپلوم داکتری علوم داده شود. اما پروفیسور حمیدالله کرامتوف معاون نخست وزیر و رئیس اونیورستی اسلامی که رسیدگی به امور اکادمی علوم اوزبیکستان و نظارت بر «کمیسون عالی ارزیابی» در حیطة صلاحیت او بود، این

پیشنهاد رابه دلیل اینکه جانبداری از دانشگاه اسلامی تعبیر نشود، نپذیرفت. بعدا استاد با دفاع عالی از تیزس خود تحت عنوان «نقش فقهای آسیای میانه در تکامل حقوق اسلام و مذهب حنفی» در حضور بیش از 150 تن از دانشمندان و دانشجویان موفق شد دپلوم داکتری علوم و بعدا دپلوم پروفیسوری را بدست آورد.

استاد جوزجانی در طول مدت اقامت خود همکاری وسیع و همه جانبه با مطبوعات و رادیو - تلویزیون اوزبیکستان داشت. مقالات و مصاحبه های او پیرامون مسایل مهم علمی و سیاسی و نیز اشعار او نشر میشد و نیز در همایشهای علمی و ادبی در داخل و خارج اشتراک میورزید.

کتاب ذیل از شرعی جوزجانی به زبان اوزبیک با رسم الخط کریل در تاشکینت به طبع رسیده است:

1 - «برهان الدین مرغینانی و ادامه دهندگان راه او» - نخستین کتاب نشرکرده دانشگاه اسلامی تاشکینت با مقدمه پروفیسور حمیدالله کرامتوف، رئیس دانشگاه، سال 2000.

2- مونوگراف «حقوق اسلام، مذهب حنفی و فقهای آسیای میانه» که سومین جایزه را در بین کتب درسی و مونوگرافها به دست آورد. تاشکینت، سال 2002.

3 - کتاب «تصوف و انسان»، تاشکینت، سال 2001.

4 - کتاب «شرق و حقوق انسان» با پروفیسور اکمل سعیدوف، تاشکینت، سال 1998.

5 - کتاب «تمدن شرق: انسان و حقوق» یکجا با پروفیسور اکمل سعیدوف، تاشکینت، سال 2005.

6 - «فقیه بزرگ بخارا - ابوزید دبوسی» تاشکینت، سال 2007.

7 - «زندگی و آثار برهان الدین مرغینانی» با نگاره یوسپوا، کانیدید داکتری، تاشکینت، سال 2007.

8 - «امام بخاری در گرداب حوادث زمان» نشر شده در هفته نامه «ملی تیکله نیش».

کتابهای «حقوق اسلام...» و «تصوف و انسان» بعد از تجدید نظر و تکمیل موضوعات آن از طرف مؤلف، توسط عبد الغفور دستیار به حروف عربی برگردان و نشر شده است و ترجمه فارسی آنها نیز زیر کار است.

روی هم رفته بیش از 100 مقاله علمی، ادبی و سیاسی استاد جوزجانی در مطبوعات اوزبیکستان به نشر رسیده است.

استاد جوزجانی به پاس خدمات علمی و فرهنگی دوامدار خود بر اساس فرمان رئیس جمهور اوزبیکستان شاد روان اسلام کریموف با اعطای نشان عالی «دوستلیک» مورد تقدیر قرار گرفت.

تعلیق نشان در غیاب وزیر امور خارجه توسط محترم الهام نعمتوف معین وزارت امور خارجه در حضور کدرهای رهبری وزارت صورت گرفت. موصوف بعد از قرائت متن فرمان رئیس جمهور و قردانی از خدمات علمی استاد جوزجانی گفت که قبل از شما به دو تن از سفرای کشورهای دوست - سفیر کبیر فرانسه و نیز سفیر کبیر جمهوری خلق چین همین نشان دوستی را در همین سالون تقدیم

داشته ایم. استاد جوزجانی از توجه پرزیدنت اوزبیکستان نسبت به فعالیت‌های فرهنگی خود اظهار سپاس و ممنونیت کرد و گفت که تا توان دارد در راه تربیه فرزندان این وطن سهم خود را ادا میکند .

متن فرمان رئیس جمهور:

{ به وزارت امور خارجه

فرمان ПФ - شماره - 3652 مورخ 24 اگوست سال 2005 رئیس جمهور اوزبیکستان
(کوپیه)

اشخاص آتی به خاطر سهمی که در راه استحکام امنیت و برقراری در کشور ما، تحکیم دوستی و هم آهنگی میان ملت‌ها و خدماتی که در راه تعمیم مهر و محبت و گسترش اندیشه های مبنی بر سعه صدر در بین جامعه انجام داده اند و نیز با بدست آوردن موفقیت‌های مختلف در عرصه های گوناگون حیات در افزایش آبرو و افتخار وطن ما سهم گرفته اند، مورد تقدیر قرار بگیرند:

با نشان «دوستلیک»

شرعی جوزجانی

عبد الحکیم

مدیر کفدره حقوق اسلام

در دانشگاه اسلامی تاشکینت

.....

پرزیدنت جمهوری اوزبیکستان

اسلام کریموف

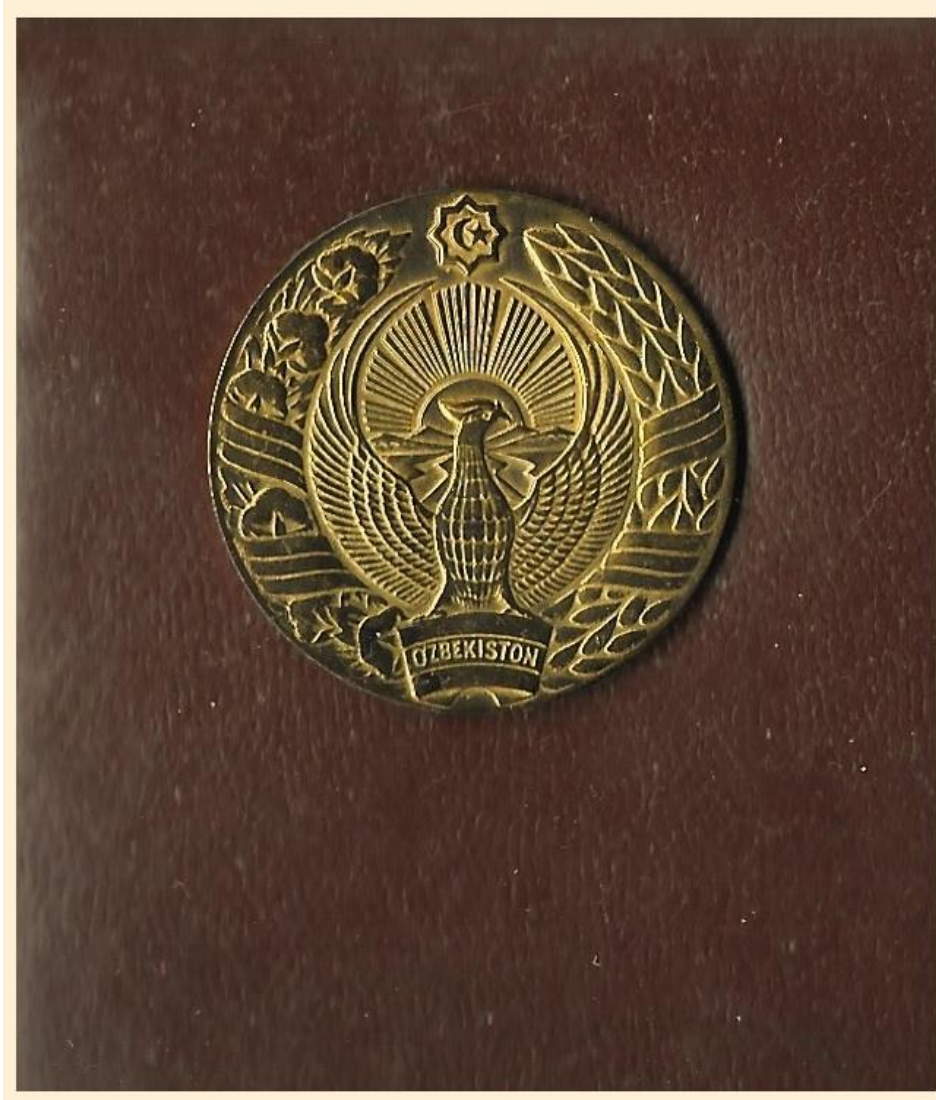
شهر تاشکینت {

در ختم مقاله میخوام یاد آور شوم که هیئت رئیسه «اکادمی علوم توران» اوزبیکستان که یک نهاد علمی مستقل و غیر دولتی میباشد، در 25 ماه جون سال 2017 با در نظر داشت کارهای علمی استاد جوزجانی او را به صفت عضو اصلی این اکادمی پذیرفته، دیپلوم اکادمیسین را با مدال مطالای اکادمی به وی تفویض نمود.

من برای دوست دیرین و محترم خود اکادمیسین عبدالحکیم شرعی جوزجانی طول عمر و در ادامه کارهای علمی و فرهنگی شان موفقیت‌های دایمی آرزو میکنم.

عبدالله تاشقین

اینک به دوام مقاله یک تعداد عکسهای مربوط به آن خدمت دوستان عزیز تقدیم میشود.

پشتی دیپلوم نشان «دوستلیک»

محترم الهام نعمتوف معاون وزارت امور خارجه اوزبيکستان هنگام تقديم دپلوم اوردين « دوستليک » به دوکتور شرعی جوزجانی

даги Фармон матбуотда ва бошқа оммавий ахборот воситаларида эълон қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти-ни «DO'STLIK» ордени билан мукофотлаш Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан амалга оширилади.

3. «DO'STLIK» ордени билан мукофотлаш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик судининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралари раҳбарларининг ҳамда жамоат бирлашмалари республика органларининг тақдимномасига биноан амалга оширилади.

4. «DO'STLIK» ордени ва бу мукофотга оид тегишли ҳужжатни тантанали ва кенг

ошкоралик вазиятида Ўзбекистон Республикаси Президенти ёки унинг номидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири топширади.

5. «DO'STLIK» ордени билан мукофотланган шахслар энг кам ойлик иш ҳақининг ўттиз қарраси миқдоридан бир-йўла тўланадиган пул мукофоти олади.

«DO'STLIK» ордени билан мукофотланган шахслар қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилган имтиёزلардан фойдаланадилар.

6. «DO'STLIK» ордени кўкракнинг чап томонида тақилади.

7. «DO'STLIK» ордени билан вафотланган кейин мукофотланган тақдирда орден, мукофотлаш тўғрисидаги ҳужжат ва бир-йўла тўланадиган пул мукофоти мукофотланганининг оиласига топширилади.

در صفحه اول دپلوم با مهر ریاست جمهوری و امضای پریزیدنت نوشته شده که بر اساس فرمان مورخ 24 اگست سال 2005 رئیس جمهور از عبد الحکیم شرعی جوزجانی با اعطای نشان شماره 1632 «دوستلیک» تقدیر به عمل آمد و در 3 صفحه دیگر آن 7 بند متن مقررہ دوستلیک که در 5 می سال 1994 بر اساس قانون جمهوری اوزبیکستان مورد تصویب قرار گرفته است، ذکر گردیده است.

گوشه ای از نشست علمی در انستیتوت دولتی شرقشناسی تاشکینت به مناسبت رونمایی کتاب «حقوق اسلام، مذهب حنفی و فقهای آسیای میانه» تألیف شرعی جوزجانی.

از طرف راست: محترمه سناتور عالیہ قرداش، داکتر فیض اللہ ایماق، شادروان محترم کمین گل، محترم داکتر حسن، اکادمیسین جوزجانی، محترم....، محترم عبدالجبار مسؤل پروگرام پشتوی رادیو تاشکینت و استاد عبدالله تاشقین.

ریکتر انستیتوت شرق شناسی دولتی تاشکینت پروفیسور عبد رحیم منانوف و پروفیسور انعام خواجه رحمان خواجه یف مراتب تبریک خود را به مناسبت نشر کتاب به شرعی جوزجانی ابراز می دارند.

جلسه رونمایی کتاب به ریاست شاد روان پروفیسور نجم الدین کاملوف مدیر کافدرهٔ اکادمی «ساختار جمعیت و دولت» پرزیدنت اوزبیکستان صورت گرفت. در جلسه معاون امور دینی اوزبیکستان جناب... نیز حضور داشت.

استاد جوزجانی به سوالات پاسخ میدهد.
